УДК 371.134:004.7

Сергій ПРИЙМА
м.Мелітополь

Технологічна культура майбутніх учителів інформатики: проблеми та перспективи

У публікації розглянуто поняття технологічної культури майбутнього вчителя інформатики, яка є важливою складовою його педагогічної культури; розроблена модель технологічної культури, що складається із структурних компонентів, рівнів сформованості та критеріїв їх визначення, етапів та засобів формування; запропоновані шляхи експериментальної перевірки ефективності формування технологічної культури у студентів вищих педагогічних навчальних закладах.

Вища педагогічна освіта покликана забезпечувати фундаментальну наукову, методичну та практичну підготовку майбутніх фахівців, сприяти формуванню їх професійних знань та вмінь, накопиченню початкового досвіду професійної діяльності.

Водночас звернення до реалій нинішнього навчального процесу у вищих закладах освіти засвідчує, що його зміст, організація навчальної діяльності студентів потребує певних змін. Критичний аналіз практики підготовки педагогічних кадрів і рівня їх професіональної готовності свідчить про необхідність кардинальних змін. За даними Л.Кіндратової 31% опитаних молодих учителів зі стажем роботи до трьох років упевнені в успішності своєї професійної діяльності, але тільки 8,5% без проблем включились у самостійну педагогічну роботу. Більша частина із опитаних учителів критично налаштована стосовно їхньої підготовки до професійної діяльності, 80% молодих вчителів вказали на свою непідготовленість до виховної роботи з дітьми; 67,6% – до навчальної роботи з урахуванням тих вимог, які суспільство пред'являє до сучасної школи.[1] Все це вказує на актуальність проблеми професійно-педагогічної підготовки майбутніх вчителів.

У сучасних психолого-педагогічних дослідженнях приділяється значна увага окремим аспектам професійної підготовки майбутнього вчителя, зокрема змісту педагогічної освіти (А.М.Алексюк, С.У.Гончаренко, М.Б.Євтух, І.А.Зязюн, В.І.Луговий, І.П.Підласий, В.В.Сагарда та ін.), вдосконаленню технологій навчання майбутнього вчителя (В. І. Бондар, О. Г. Мороз, О. Я. Савченко, Т.С.Яценко та ін.), підготовці майбутніх учителів до формування творчої особистості учня (В. О. Моляко, С. О. Сисоєва та ін.), професійної готовності до педагогічної праці (К. М. Дурай-Новакова, Л. В Кондрашова, В.О.Моляко, В.А.Сластьонін), порівняльному аналізу моделей професійної підготовки вчителя (О. В. Сухомлинська, Л. П. Пуховська, Н. В. Абашкіна), формуванню професійної культури майбутнього вчителя (В.М.Гриньова, Т.В.Іванова, Н.Б.Крилова, В.А.Семиченко). Проте в умовах поси-

[1] Кондратова Л. Реформування педагогічної підготовки студентів /Рідна школа. – 2002. – №7. – С.14

© Сергій ПРИЙМА, 2004

лення технологічного аспекту освіти виникає нагальна необхідність у дослідженні проблеми технологічної культури майбутніх вчителів як складової педагогічної культури, визначенні її змісту та системи формування, розробці її єдиної модельно-понятійної основи.[1] Все це і визначило мету нашої публікації.

Практичне значення розв'язання проблеми формування готовності майбутнього вчителя до роботи на основі глибокого розуміння сучасних педагогічних технологій (а отже і формування технологічної культури) досить велике. Школі сьогодні необхідні не просто хороші вчителі, а вчитель-технолог, учитель-новатор. Створення альтернативних типів шкіл, визначення за кожною школою права мати свій неповторний образ, працювати за авторськими програмами потребують учителів з інноваційним мисленням, здатних усвідомлено взяти на себе відповідальність як за організм іншої людини, що постійно розвивається, так і школи як системи, що теж перебуває у розвитку». Саме технологічна грамотність майбутнього вчителя, на думку авторів, дозволяє йому глибше усвідомлювати своє істинне покликання, реально оцінювати свої можливості, поглянути на педагогічний процес з позиції його кінцевого результату.[2] На практиці ж, у більшості вчителів (у дослідженні Шмелькової Л.В. загалом було опитано 1200 респондентів) немає чіткого і змістовного уявлення про педагогічні технології, що і вказує на низький рівень їх технологічної культури.[3]

Слід зазначити, що в останній час все частіше з'являються публікації, в яких висвітлено питання технологічної компетентності та технологічного потенціалу майбутніх вчителів.[4] На особливу увагу заслуговує робота колективу Миколаївського державного педагогічного університету на чолі з професором О.М.Пєхотою з вивчення проблеми готовності майбутніх вчителів до впровадження сучасних педагогічних технологій, результат якої висвітлено у навчальному посібнику.[5] На нашу думку, це одне з найістотніших досліджень в напрямку професійної підготовки майбутніх вчителів в умовах технологізації освіти. Проте процес формування технологічної культури вчителя, зокрема, вчителя інформатики, яка має свої особливості, ще ніколи не був предметом грунтовного дослідження.

Розробка питання технологічної культури не може відбуватися поза культурою педагогічною. Неможливо здійснити системний аналіз вказаної проблеми залишивши поза увагою аспекти професійної культури майбутніх вчителів.

Професійна культура вчителя завжди перебуває у центрі уваги наукових досліджень як неоднозначний особистісний і соціальний феномен. На думку багатьох вчених, що так чи інакше вивчали особистість вчителя та особливості по-

---

[1] Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: Монографія /С.О.Сисоєва, А.М.Алексюк, П.М.Воловик, О.І.Кульчицька, Л.Є.Сігаєва, Я.В.Цехмістер та ін.; За ред.. С.О.Сисоєвої. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 502 с. – С.273.

[2] Там само. – С.54-55.

[3] Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: Монографія /С.О.Сисоєва, А.М.Алексюк, П.М.Воловик, О.І.Кульчицька, Л.Є.Сігаєва, Я.В.Цехмістер та ін.; За ред.. С.О.Сисоєвої. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 502 с. – С.273. – С.55.

[4] Шмелькова Л.В. Цель – проективно-технологическая компетентность педагога //Школьные технологии. – 2002. – №7. – С.37.

Манько Н.Н. Технологическая компетентность педагога //Школьные технологии. – 2002. – №5. – С.33-41

Шмелькова Л.В. Цель – проективно-технологическая компетентность педагога //Школьные технологии. – 2002. – №7. – С.36-41.

Громкова М.Т. Психология и педагогика профессиональной деятельности: Учеб.пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 415 с. – С.34-57.

Гришина Т. Технологічний потенціал учителя в аспекті реформування освіти /Рідна школа. 2001. – №8. – С.13-16

[5] Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: Навч. посіб. /За ред. І.А.Зязюна, О.М.Пєхоти. – К.: А.С.К., 2003. – 238 с.

го професійного самовираження (А.В.Барабанщиков, Є.В.Бондаревська, Т.А.Бутенко, В.С.Грехнев, В.М.Гриньова, Т.В.Іванова, В.А.Кан-Калік, Я.Л.Коломинський, Н.В.Лисенко, С.Г.Мельничук, А.В.Мудрик, Г.О.Нагорна, Д.М.Петрова, В.П.Писаренко, М.К.Подберезський, І.Ф.Прокопенко, О.П.Рудницька, І.О.Синиця, Г.С.Тарасенко, В.Ю.Чернокозова, І.М.Чернокозов, Т.С.Яковлева), суспільство цілеспрямовано ускладнює вимоги до професійної культури вчителя, адже хоче бачити в ньому не лише носія окремих педагогічних функцій, але й гармонійно розвинену соціально активну особистість.[8] Дослідник Громкова М.Г. розкриває педагогічну культуру як механізм реалізації надій суспільства, потенційну можливість втілення його мрій, шлях та засіб переходу нинішнього покоління в завтрашній день.[9]

Одним з найбільш грунтовним дослідженням проблеми педагогічної культури є дослідження В.М.Гриньової, в якому автор проаналізував стан розробки проблеми педагогічної культури та запропонував концепцію конструювання змісту культури майбутнього вчителя як системи педагогічних цінностей та науково-методичну систему формування педагогічної культури студентів.[10] Педагогічну культуру В.М.Гриньова розглядає систему і в той же час як елемент педагогічної системи, особистісне утворення, що представляє собою діалектичну інтегровану єдність педагогічних цінностей, між якими існують певні зв'язки і відношення, що формуються, реалізовуються і вдосконалюються у різноманітних видах професійно-педагогічної діяльності й спілкування, визначаючи характер і рівень останніх.[11] До педагогічних цінностей автор відносить цінності-цілі та цінності-мотиви, цінності-властивості та цінності-відношення, цінності-знання та технологічні цінності.[12] Останні, на нашу думку, в умовах технологізації освіти заслуговують на особливу увагу, адже, як зазначає В.М.Гриньова, саме вони виступають в якості системи професійних умінь майбутнього вчителя, що дозволяють здійснити тонке торкання до особистості вихованця, який входить у культуру, котрі визначають виховний успіх педагогічного впливу, допомагають учителеві миттєво орієнтуватися в ситуації, змінювати її, активізувати як власну діяльність, так і діяльність вихованців.[13] Виникає необхідність у виділенні нового компонента педагогічної культури — культури технологічної — та розробці основних його положень.

Розробляючи модель технологічної культури вчителя, ми розкриваємо питання, що стосуються визначення:

- поняття «технологічна культура»;
- компонентів технологічної культури;
- рівнів та критеріїв сформованості поняття, що досліджується;
- засобів та етапів формування технологічної культури вчителя.

Аналіз наукової та методичної літератури з тематики дослідження дозволив виділити наступні визначення поняття технологічної культури як:

---

[8] Тарасенко Г.С. Професійна культура вчителя: досвід дефінітивного аналізу //Культура і вчитель: Зб. наук.-мет. праць /Авт. колектив під кер. А.Б.Щербо. – Вінниця: ВДПУ, 2003. – С.28.

[9] Громкова М.Т. Психология и педагогика профессиональной деятельности: Учеб.пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 415 с. – С.37.

[10] Гриньова В.М. Формування педагогічної культури майбутнього вчителя (теоретичний та методичний аспекти): Дис... докт.пед.наук: 13.00.04 /Харківський держ.пед.ун-т ім.Г.С.Сковороди. – Х.: 2000. – 416 с.

[11] Там само: С.122.

[12] Там само: С.124.

[13] Гриньова В.М. Формування педагогічної культури майбутнього вчителя (теоретичний та методичний аспекти): Дис... докт.пед.наук: 13.00.04 /Харківський держ.пед.ун-т ім.Г.С.Сковороди. – Х.: 2000. – 416 с. – С.160.

● системи креативно-технологічних знань, здібностей і стереотипів інструментализованої діяльності по перетворенню об'єктів педагогічної дійсності;[14]

● динамічної системи педагогічних цінностей, технологічних вмінь (педагогічної техніки та освітньої технології) і творчої індивідуальності вчителя.[15]

Дослідник Манько М.М. виділяє наступні компоненти технологічної культури:

● педагогічна позиція та професійно-особистісні якості;

● технологічні знання і культура педагогічного мислення;

● технологічні вміння (тобто педагогічна техніка та освітні технології) та досвід творчої діяльності, який забезпечують їх адекватність;

● творча індивідуальність;

● позиція учнів (та їх батьків) по відношенню до педагогічної техніки та освітньої технології.[16]

Рівень сформованості технологічної культури вчителя залежить від ступеня сформованості її компонентів. Відмінність одного рівня технологічної культури від іншого в індивідуально-особистісному плані виражається в різному ступені усвідомлення вчителем своєї педагогічної позиції, в ступені засвоєння педагогічної техніки та технології, своїй творчій індивідуальності. Для характеристики технологічної культури вчителя Зєвіна Л.В. виділяє наступні рівні:

● нормативно-репродуктивний рівень, що характеризує вчителя, який не має всіх необхідних професійних якостей, здійснює педагогічну репродуктивну діяльність «за зразком або алгоритмом», відтворюючи педагогічну техніку та освітню технологію без опори на технологічні знання, не схильний до творчої діяльності, одержує невисокі результати навчання учнів;

● адаптивно-евристичний рівень. Він характеризує вчителя, який володіє необхідними якостями, здійснює педагогічну діяльність з опорою на технологічні знання, реалізує педагогічну техніку та освітні технології з урахуванням конкретних умов, адаптуючи техніку та технологію адекватно цим умовам, схильний до творчої діяльності, але стійкого інтересу та потреби в творчості не відчуває, має середні результати навчання учнів;

● креативно-творчий рівень, що притаманний вчителю, котрий володіє всіма необхідними професійно-особистісними якостями, здійснює діяльність щодо використання технологічних знань, техніки та технології на творчому зростанні, досягає високих результатів навчання учнів.[17]

Спираючись на наукове дослідження Манько Н.Н., виділимо критерії, за допомогою яких надалі будемо визначати рівень сформованості технологічної культури майбутніх вчителів інформатики.[18]

На першому рівні – нормативно-репродуктивному – дані критерії включають якість моделі геми і ступінь володіння більшістю педагогів технологічними способами аналізу і проектування навчального матеріалу (повнота, науковість, значимість і багатогранність, системність і концентрація ключових понять, зв'язок головних елементів знань і інтегративний результат); на другому рівні – адаптивно-

[14] Манько Н.Н. Технологическая компетентность педагога //Школьные технологии. – 2002. – №5. – С.34.

[15] Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: Монографія /С.О.Сисоєва, А.М.Алексюк, П.М.Воловик, О.І.Кульчицька, Л.Є.Сігаєва, Я.В.Цехмістер та ін.; За ред.. С.О.Сисоєвої. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 502 с. – С.66.

[16] Манько Н.Н. Технологическая компетентность педагога //Школьные технологии. – 2002. – №5. – С.33-41

[17] Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: Монографія /С.О.Сисоєва, А.М.Алексюк, П.М.Воловик, О.І.Кульчицька, Л.Є.Сігаєва, Я.В.Цехмістер та ін.; За ред.. С.О.Сисоєвої. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 502 с. – С.66-67.

евристичному – якість моделювання і технологізованого керування спільною діяльністю (способи конструювання, моделювання і трансляції змісту; вільне володіння регулятивами з опорою на двоконтурну модель зі зворотнім зв'язком; програмованість трьох фаз заняття); на третьому рівні – креативно-творчому – технологічні якості педагога (здібності, стереотипи і навички): вихід за рамки стандарту і створення моделей проблемно-пошукового типу (наукоємність, креативність), гармонізація основних компонентів навчальної діяльності (змістовний, комунікативний, сценарний, операціональний і інструментальний), сформованість системи креативно-технологічних стереотипів сприйняття, мислення і діяльності на сенсорно-інструментальній основі.

Деякі автори виділяють три етапи професійно-технологічної підготовки фахівця, які ми пов'язуємо із етапами формування технологічної культури. Слід зазначити, що дані етапи тісно пов'язані з видами діяльності студента у контексті його професійної діяльності (за А.А.Вербицьким), а саме:

- навчальною діяльністю академічного типу (академічна процедура засвоєння, точніше, породження знань студентами у взаємопов'язаній з викладачем діяльності, наприклад, на лекції, семінарському занятті);
- квазіпрофесійною діяльністю студентів (відтворення в аудиторних умовах умов і процесів, схожих з майбутньою професійною діяльністю (тут можуть бути використані, наприклад, ділові ігри, в яких майбутні педагоги навчаються правильної побудови уроків тощо));
- навчально-професійною діяльністю (яка за своїм «наповненням» майже не відрізняється від власне професійної діяльності (практика майбутніх вчителів у школі, науково-дослідна робота тощо)).[19]

Процес формування технологічної культури – пропедевтичний етап починається із знайомства з педагогічними технологіями через зміст академічних дисциплін, систему методів, форм та засобів навчання, якими володіє викладач. Відбувається «несвідоме» знайомство з педагогічними технологіями, за якого студенти виступають в якості об'єкту навчального процесу. Але, треба відзначити, що студенти, які «занурені» в певну технологію, вбирають її як методологію власної професійної діяльності.[20]

На другому – квазіпрофесійному – етапі студенти IV курсу цілеспрямовано знайомляться з елементами педагогічних технологій на заняттях з методики навчання дисциплін та під час вивчення спеціальних курсів на зразок «Освітні технології» чи «Технологічна культура вчителя».

Третій етап – IV-V курс – розпочинається активною педагогічною практикою, яка в певній мірі дозволяє визначити рівень сформованості технологічної культури.

Важливе місце в нашому дослідженні займає вивчення засобів формування технологічної культури майбутніх вчителів. На думку В.М.Гриньової засобами формування педагогічної культури (а отже і окремого її компонента – культури технологічної), є спеціально організований навчально-виховний процес, зміни і доповнення змісту навчальних педагогічних дисциплін та спеціальні курсу цілеспрямованого формування педагогічної культури.[21] В якості організаційних форм автор вказує на традиційні форми організації навчання у вищих навчальних закладах такі як

---

[19] Манько Н.Н. Технологическая компетентность педагога //Школьные технологии. – 2002. – №5. – С.33-41

[20] Громкова М.Т. Психология и педагогика профессиональной деятельности: Учеб.пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 415 с. – С.375.

лекція, семінари, практичні заняття, індивідуальна робота та педагогічні практики, що у поєднанні з відповідними методами також повинні сприяти формуванню педагогічної культури майбутнього вчителя.[22]

Слід зазначити, що процес формування педагогічної, зокрема технологічної, культури може відбуватися як поза навчальним закладом, так і після процесу навчання у вищому навчальному закладі. Але чи буде вона належним чином сформована – залежить від багатьох обставин, які іноді важко врахувати. Ось чому починати цей процес необхідно вже у вищому навчальному закладі. Але реалії вищої школи вказують на те, що для педагогічної діяльності базові дисципліни найчастіше вивчаються у вищому навчальному закладі суто на теоретичному рівні; отримані студентом знання досить формальні, часто він не знає, як використати їх для розуміння конкретних подій. Ця неспроможність зробити теоретичні знання дійовим засобом призводить до того, що молодий вчитель відмовляється від цих знань, вирішує проблемні питання, що виникають, або виходячи з особистих мотивів та імпульсивних поривань, або засобами, що перейняті некритично у колег».[23]

Все це вказує на необхідність критичного аналізу процесу професійної підготовки та внесення необхідних коректив до нього, створення педагогічних умов для подолання розбіжностей між рівнем підготовки студентів та вимогами сучасної школи, пошуку відповідних засобів та спеціально організованих умов, які б стимулювали використання знань, теоретичне осмислення студентами практичної роботи, які б забезпечували «перехід» теоретичних знань в інструмент практичної діяльності.

Особливу увагу приділяємо педагогічній практиці, яка є органічною частиною навчально-виховного процесу, що забезпечує поєднання теоретичної підготовки майбутніх вчителів з їх практичною діяльністю в навчально-виховних закладах»[24]. Саме педагогічна практика виступає в якості засобу придбання майбутнім вчителем елементарних практичних вмінь, навичок і прийомів педагогічної роботи; це свого роду інструмент діагностики професійної придатності майбутнього вчителя; це є освітній засіб, що дозволяє творчо осмислити теорію.

У процесі педагогічної практики відбувається не тільки формування професійно необхідних умінь і навичок для майбутнього вчителя, але й оцінюється ефективність усієї системи підготовки студентів до професійної діяльності.[25] Аналіз педагогічної практики студентів IV курсу показує, що перехід від знань до практики не відбувається автоматично. Відношення студентів до застосування педагогічної теорії в процесі практики вказує на те, що близько 70% опитуваних зрозуміли важливість та значущість теоретичних знань для рішення практичних задач, але 30% з них відзначили своє негативне ставлення до можливості застосування педагогічної теорії.[26] Ці студенти вважали, що їх педагогічна робота ведеться лише з позиції здорового глузду. Ми погоджуємося із Т.В.Тихоновою, яка пов'язує це з тим, що загальна педагогічна підготовка майбутнього педагога здійснюється на 2-3 курсах, коли студенти ще не мають достатніх знань з методології педагогічної науки, вмінь системного аналізу та навичок науково-дослідної і педагогічної діяльності.[27] Ось чо-

[22] Гриньова В.М. Формування педагогічної культури майбутнього вчителя (теоретичний та методичний аспекти): Дис ... докт.пед.наук: 13.00.04 /Харківський держ.пед.ун-т ім.Г.С.Сковороди. – Х.: 2000. – 416 с. – С.250.

[23] Семиченко В. Від базових ознак педагогічної діяльності – до бази педагогічної технології //Неперервна професійна освіта: теорія і практика: Науково-методичний журнал. – 2001. – Випуск 1. – С.104.

[24] Абдулина О.А. Общепедагогическая подготовка учителя в системе высшего педагогического образования. 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Просвещение, 1990. – 141 с. – С.10.

[25] Морзе Н.В. Основи методичної підготовки вчителя інформатики: Монографія. – К.: Курс, 2003. – 372 с. – С.281.

[26] Абдулина О.А. Общепедагогическая подготовка учителя в системе высшего педагогического образования. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Просвещение, 1990. – 141 с. – С.115-116.

[27] Тихонова Т. Особливості вивчення курсу «Освітні технології» майбутніми вчителями інформатики //Неперервна професійна освіта: теорія і практика: Науково-методичний журнал. – 2002. – Випуск 2. – С.47-53.

му, на нашу думку, саме педагогічна практика є дієвим засобом діагностики та коригування рівня професійної підготовки вчителів ще під час навчання у вищому навчальному закладі.

Актуальність проблеми технологічної культури саме вчителя інформатики дуже вдало, на нашу думку, сформулював О.А.Кузнецов. Він зазначив, що вчитель інформатики, на відміну від вчителя хімії чи географії, які не «творять» у сфері структурного змісту та подання навчального матеріалу, а свою творчу енергію спрямовують на підвищення власної педагогічної майстерності, мусить розв'язувати водночас декілька завдань: визначати зміст курсу, розробляти методичний та дидактичний матеріал, шукати нові форми організації навчання.[28] Продуктивно працювати за таких умов, на нашу думку, може тільки вчитель з високим рівнем технологічної культури. Що ж до творчості, яку іноді ставлять у протиагу технологічності, то хотілося б навести слова академіка С.У.Гончаренка, який зазначає, що творчість учителя буде плідною лише тоді, коли він буде досконало володіти сучасними технологіями і методиками навчання».[29] Аналізуючи поняття «творчість» та «технологічність», М.Т.Громкова вказує, що співвідношення творчості та технологічності в педагогічній праці – це співвідношення ідеального і реального, співвідношення професійної позиції (переконання) та майстерності (дій).[30]

Слід також зазначити, що технологічна культура вчителя інформатики має свої особливості, що спричинені її двоїстим характером.

З одного боку, вчитель інформатики повинен добре володіти комп'ютерними технологіями, які мають суто технічний характер та повторюють рух науково-технічного прогресу, але адаптовані до специфічних задач освіти. До таких технологій ми відносимо, в першу чергу, комп'ютерні технології обробки графічної, текстової та чисельної інформації, комп'ютерні інформаційно-телекомунікаційні технології та технології програмування.

З іншого боку, як і від будь-якого вчителя, від вчителя інформатики вимагають глибокого розуміння сучасних педагогічних технологій.

Проблема правильного співвідношення між двома вказаними компонентами технологічної культури вчителя інформатики вбачається нам дуже актуальною.

Дослідження проблеми формування технологічної культури майбутнього вчителя інформатики дозволяє зробити наступні висновки:

1. В умовах активної технологізації освіти особливо актуальним завданням, що поставлене суспільством перед вищою школою, є підвищення рівня технологічної культури педагогічних кадрів, зокрема, вчителів інформатики.

2. Якість та ефективність процесу формування технологічної культури майбутніх фахівців різко зростає за умови цілеспрямованої та системної роботи у площині педагогічних технологій.

3. Доцільність і необхідність виокремлення та подальшого дослідження технологічної культури вчителя інформатики як головного координатора впровадження інформаційних технологій у заклади освіти спричинена її двоїстим характером, тобто, з одного боку, вчитель інформатики повинен добре володіти комп'ютерними технологіями, які мають суто технічний характер та повторюють рух науково-технічного прогресу, але адаптовані до специфічних задач освіти, з іншого боку, як

Системообразующая роль информатики в содержании школьного образования /А.А.Кузнецов, С.А.Бешенков, В.Ю.Лыскова, Е.А.Рекитина //Стандарты и мониторинг в образовании. – 2000. – №1. С.47.

[29] Гончаренко С. Методика як наука /Неперервна професійна освіта: теорія і практика /Науково-методичний журнал. – 2001. – Випуск 1. – С.92.

[30] Громкова М.Т. Психология и педагогика профессиональной деятельности: Учеб пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 415 с. – С.345.

і від будь-якого вчителя, від вчителя інформатики вимагають глибокого розуміння сучасних педагогічних технологій.

Ми не претендуємо на висвітлення всіх аспектів процесу формування технологічної культури вчителя інформатики. Сучасний стан розробки цього питання вказує на необхідність подальшого уточнення понятійного апарату технологічної культури та експериментальної перевірки її впливу на суб'єктів освітнього процесу, зокрема, на загальну професійно-педагогічну культуру вчителя інформатики та рівень навчально-пізнавальної діяльності учнів; виявлення умов та засобів розвитку технологічної культури в системі післядипломної освіти; дослідження процесу формування технологічної культури викладача вищого навчального закладу.

Стаття надійшла до редакції 22.04.2004 р.

Сергей ПРИЙМА

Технологическая культура будущих учителей информатики: проблемы и перспективы

Резюме

В статье рассмотрено понятие технологической культуры будущего учителя информатики, которая является важной составляющей его педагогической культуры; разработана модель технологической культуры, которая включает структурные компоненты, уровни сформированности и критерии их определения, этапы и средства формирования; предложены пути экспериментальной проверки эффективности формирования технологической культуры у студентов высших педагогических учебных заведениях.

Sergey Pryima

The technological culture of the future teachers of computer science: problems and prospects

Summary

In clause the concept of technological culture of the future teacher of computer science is considered which is the important component of pedagogical culture; the model of technological culture is developed which includes structural components, levels of formation and criterion of their definition, stages and means of formation; the planned ways of experimental check of efficiency of formation of technological culture at the students pedagogical educational institutions.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО АВТОРА

Прізвище, ім'я, по батькові Прийма Сергій Миколайович – старший викладач кафедри інформатики Мелітопольського державного педагогічного університету

домашня адреса Прийма Сергій Миколайович, вул. Р. Люксембург, 10 кв. 42 м. Мелітополь, Запорізька обл., 72319

телефон (0619) 42-30-66